

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu

Dunavska 53, Osijek

Tel/Fax: 00 385 31 272 943

www.cnzd.org

email: info@cnzd.org

C 116 000 *

www.nestaladjeca.hr

SMJERNICE PONOŠANJA ZA

ODRASLE KOJE RADE S DJECOM

Ove Smjernice ističu ponašanja koje se očekuje od djelatnika Centra za nestalu i zlostavljanu djecu, suradnika, volontera i partnera prilikom rada s djecom u Centru i provođenja aktivnosti s djecom.

Navedene smjernice kao i Politika o zaštiti djece Centra za nestalu i zlostavljanu djecu (dalje u tekstu: Centar) će osigurati zaštitu djece od zlostavljanja i neprimjerenog ponašanja odraslih. Također će omogućiti da djelatnici, suradnici i volonteri pravovremeno budu upoznati sa standardom ponašanja prema djeci koji se od njih u radu s djecom očekuje.

Opće odredbe

Ove smjernice se odnose na sve djelatnike Centra, stručne suradnike, volontere, partnere i donatore, sponzore koji rade, odnosno dolaze u doticaj s djecom korisnicima Centra.

Svi djelatnici, suradnici, volonteri, partneri i donatori Centra moraju pokazati najviše standarde ponašanja prema djeci, kako u svom privatnom tako i u profesionalnom životu. Nije dopušteno zloupotrebljavati radno mjesto na kojem se djelatnici centra bave sigurnošću ili zdravljem drugih osoba (povjerljivo radno mjesto).

Djetetom se smatra osoba mlađa od 18 godina.

Djeca koja su korisnici Centra, odnosno djeca s kojima djelatnici i suradnici Centra rade, su u maksimalnoj mjeri zaštićena od bilo kakvog oblika zlostavljanja.

Definicije četiri kategorije zlostavljanja

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) definira sljedeće kategorije zlostavljanja:

TJELESNO ZLOSTAVLJANJE odnosi se na stvarne ili potencijalne tjelesne ozljede koje se nanose nekim djelovanjem ili nedostatkom djelovanja, a za koje se razumno može pretpostaviti da su pod kontrolom roditelja ili osobe koja uživa poziciju odgovornosti, moći ili povjerenja u odnosu prema djetetu.

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE odnosi se na aktivnost između djeteta i odrasle osobe ili drugog djeteta koje po dobi ili stupnju razvoja uživa poziciju odgovornosti, povjerenja ili moći nad

djetetom, s time da je svrha aktivnosti zadovoljavanje potreba počinitelja zlostavljanja. Uključuje ponašanje kojim se dijete prisiljava ili navodi da sudjeluje u seksualnom činu, bez obzira na to jeli dijete svjesno toga što se događa. Takav čin uključuje tjelesni dodir, s penetracijom ili bez nje. Seksualnim zlostavljanjem smatra se i uključivanje djece u gledanje ili sudjelovanje u proizvodnji pornografskog sadržaja ili poticanje djeteta da se ponaša na seksualno neprimjerен način. ZANEMARIVANJE I ZAPUŠTANJE znači nepažnju ili propust odrasle osobe da djetetu osiguraju sve što mu je potrebno za razvoj, to jest za zadovoljavanje zdravstvenih, obrazovnih i emocionalnih potreba, uključujući zdravu prehranu, krov nad glavom i sigurne uvjete života, u kontekstu resursa kojima obitelj ili skrbnik raspolaže, a čiji nedostatak uzrokuje ili s velikom vjerojatnošću može dovesti do ozbiljnog narušavanja djetetova zdravlja te fizičkoga, mentalnoga, duhovnoga, moralnoga ili socijalnoga razvoja. U to su uključeni i nedostatak pravilnog nadzora i zaštite djeteta od svega što bi mu moglo naškoditi, u onoj mjeri u kojoj je to moguće.

EMOCIONALNO ZLOSTAVLJANJE je kontinuirano emocionalno maltretiranje djeteta koje negativno utječe na njegov razvoj i predodžbu o samom sebi. Uključuje ponašanje kojim se djetetu šalje poruka da je bezvrijedno, nevoljeno i nesposobno, te da postoji samo zato da bi zadovoljilo potrebe drugih; ili ponašanje kojim se djetetu nameću neprimjerena očekivanja. Konkretni primjeri emocionalnog zlostavljanja uključuju ograničavanje slobode kretanja, prijetnje, zastrašivanje, diskriminaciju, nepravedno okrivljavanje, podmićivanje, ruganje, degradiranje, vršnjačko nasilje, ponižavanje (npr. postavljanje potencijalno neugodnih pitanja, zahtijevanje potencijalno neugodnih postupaka) ili druge netjelesne oblike tretmana kojima se iskazuju neprijateljstvo i odbacivanje.

Za osoblje i suradnike koji rade sa djecom važno je da:

- Budu svjesni situacija koje mogu predstavljati rizik i da njima vladaju;
- Planiraju i organiziraju rad i mjesto za rad tako da rizik svedu na minimum;
- U radu s djecom, budu što manje nasamo s njima;
- Prilikom prijevoza djece osiguraju sve uvjete potrebne za sigurnu vožnju i ispravnost prijevoznog sredstva;
- Posebnu pozornost posvete na sigurnost djece u slučaju izleta, te zadrže profesionalan odnos;
- Omoguće da se o bilo kojem problemu ili razlozima za zabrinutost otvoreno razgovara;
- Osigurajuju da loša praksa osoblja prema djeci ili potencijalno zlostavljačko ponašanje ne ostane bez reakcije;
- Održavaju visok osobni i profesionalni standard prilikom rada s djecom;
- Poštuju prava djece i odnose se prema njima pošteno, iskreno i dostojanstveno;
- Poštuju privatnost djece i čuvaju profesionalne tajne u skladu s Pravilnikom o čuvanju poslovne i profesionalne tajne;
- Onemoguće djeci dostupnost štetnih sadržaja na internetu;
- Pojačaju sudjelovanje djece u praksi kako bi im pomogli da razviju vlastite vještine samozaštite;
- Uključe djecu i mlade u donošenje odluka koje ih se posredno ili neposredno tiču;
- Prilikom organiziranja aktivnosti, radionica, izleta i slično traže suglasnost roditelja/skrbnika kao i kontakt podatke obitelji/skrbnika za slučaj nužde
- Promoviraju kulturu otvorenosti i transparentnosti u pogledu pitanja koja se tiču očuvanja sigurnosti djece, te omogućiti prostor za izražavanja svih pitanja i sumnji;
- Osiguraju da postoji osjećaj odgovornosti među djelatnicima, stručnim suradnicima, volonterima i partnerima, iz kojeg će proizaći automatski suprotstavljanje lošoj praksi ili bilo kakvom drugom potencijalnom zlostavljačkom ponašanju;

- Razgovaraju sa djecom o kontaktima koje ostvaruju sa djelatnicima ili drugim osobama te potiču ih da izraze bilo kakve sumnje i postavljaju pitanja o bilo kakvima nejasnoćama;
- Osnažuju djecu korisnike, podučavaju ih o tome koja su njihova prava, što je prihvatljivo ponašanje, a što nije, i što uraditi u slučaju nastanka problema;

Ponašanje u radu s djecom koje treba izbjegavati:

- Djelatnici trebaju izbjegavati ostajanje nasamo s djecom, voženju djece nasamo u vlastitom automobilu (osim u slučaju prijeke potrebe – u tom slučaju Centar savjetuje da dijete sjedi vezano na zadnjem sjedalu),
- Djelatnici ne bi trebali voditi djecu u svoj dom, odnosno dom drugog djelatnika, osim u slučaju prijeke potrebe uz prethodnu suglasnost Predsjednika Centra,
- Djelatnici ne bi trebali kontaktirati korisnike Centra putem svojih osobnih komunikacijskih sredstava (mobitela, društvenih mreža itd.), osim ako je kontaktiranje povezano sa radom Centra te uz prethodnu suglasnost Predsjednika Centra

Slijedeće ponašanje prilikom rada s djecom nije dopušteno:

- udaranje ili na bilo koji način fizičko napadanje ili zlostavljanje djece,
- razvijanje fizičkih ili seksualnih odnosa s djecom,
- razvijanje s djecom odnosa koji bi na bilo koji način mogli biti uvrjedljivi ili smatrani kao iskorištavanje,
- fizičko ponašanje na način koji je nepristojan ili seksualno provokativan,
- povreda privatnosti djeteta kada se isto tušira ili je u toaletu,
- djelanje spavaonice s djetetom (osim u slučaju prijeke potrebe i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Centra)
- korištenje neprimjerenog govora, davanje prijedloga ili nuđenje savjete koji su neprikladni, neugodni ili uvrjedljivi,
- korištenje alkohola na radnom mjestu,
- uporaba droga ili drugih štetnih sredstava na radnom mjestu,
- rasizam ili bilo koji drugi oblik diskriminirajućeg ponašanja prema djetetu,
- toleriranje ili prihvaćanje ponašanja djece koje je nezakonito, nesigurno ili nasilno ili sudjelovanje u takvom ponašanju,
- postupanje s namjerom da se postidi, ponizi, omalovaži ili degradira djecu ili na drugi način izvršavanje bilo kakav oblik emocionalnog zlostavljanja,
- diskriminiranje određenog djeteta ili tretiranje djeteta na nepravedan, diskriminatorski način,
- favoriziranje i štićenje određenog dijete odnosno isključivanje ostale djece,
- davanje neprikladnih obećanja djeci

Osiguranja poštivanja Smjernica ponašanja za odrasle koji rade s djecom

Djelatnici, stručni suradnici i volonteri će prija početka radnog ili drugog Ugovornog odnosa biti upoznati s Politikom zaštite djece, te ovim Smjernicama.

Djelatnici, stručni suradnici i volonteri će biti upoznati da su dužni prijaviti predsjedniku Centra bez odgode bilo kakvo kršenje ovih Smjernica ili Politike o zaštiti djece.

Posebice je potrebno obavijestiti Predsjednika Centra:

- ako je dijete ozlijedeno,
- ako je dijete anksiozno ili je očito da ga nešto muči,
- ako jako promjeni svakodnevno ponašanje,
- ako dijete pogrešno protumači radnju djelatnika,
- ako postoji zabrinutost da je dijete razvilo neprikladne osjećaje prema djelatniku,
- ako postoji sumnja da je netko od djelatnika na bilo koji način zloupорабio svoj položaj,
- ako postoji sumnja da je počinjeno zlostavljanje djeteta od strane djelatnika, drugog djeteta ili bilo koje druge osobe

Svako kršenje ovih Smjernica će se istražiti i isto se smatra razlogom koji može rezultirati otkazom radnog odnosa, odnosno drugog ugovornog odnosa. Svaka odrasla osoba koja prešuti informaciju ili prikrije bilo kakvu vrstu zlostavljanja smarat će se sukrivcem.

Djeca, djelatnici ili ostale odrasle osobe koje prijave zlostavljanje primit će pomoć i zaštitu. Osoba optužena za zlostavljanje djeteta imat će pravo ispričati svoju verziju događaja.

Ozbiljna sumnja na kršenje ovih Smjernica će dovesti do prijave nadležnim tijelima.

Svi implementirajući partneri ili druge organizacije koje su u ugovornom ili drugom odnosu sa Centrom, a koji prilikom svog djelovanja dolaze u kontakt s djecom, dužni su pridržavati se ovih smjernica, odnosno pridržavati se vlastite politike koja ima sličan standard, odnosno slične postupke za izvještavanje i istraživanje sumnji u postojanje zlostavljanja djece.

Kršenje Smjernica od strane partnera rezultirat će prekidom suradnje.

Sve odluke i mjere donose se brzo kako bi opasnost i nastanak štete za dijete svela na minimum.

